

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА

Кафедра цивільно-правових дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ
Перший проректор
з науково-педагогічної роботи

Майя НІКОЛАЄВА
2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПРАВознавство

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Галузь знань: 05 Соціально-поведінкові науки

Спеціальність: 054 Соціологія

Освітньо-професійна програма: Соціологія

Робоча програма навчальної дисципліни «Правознавство». Одеса, ОНУ, 2022. 23 с.

Розробники:

Клейменова Світлана Миколаївна, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри цивільно-правових дисциплін

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри цивільно-правових дисциплін

Протокол № 2 від “15” березня 2022р.

Завідувач кафедри _____ Олена ТОЛКОЧЕНКО _____
(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Погоджено із гарантом ОПП

Гарант ОПП _____ Тетяна КАМЕНСЬКА
(підпис)

Схвалено навчально-методичною комісією економіко-правового факультету:

Протокол № 2 від “05” березня 2022р.

Голова НМК _____ Анжела ЛЕВЕНЕЦЬ _____
(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри цивільно-правових дисциплін

Протокол № _____ від “ _____ ” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____
(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри цивільно-правових дисциплін

Протокол № _____ від “ _____ ” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____
(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>очна форма навчання</i>	<i>заочна форма навчання</i>
Кількість кредитів – 3 Загальна кількість годин – 90 Змістових модулів – 2 ІНДЗ – немає	Галузь знань 05 Соціально-поведінкові науки Спеціальність 054 Соціологія Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)	Вибіркова	
		<i>Рік підготовки:</i>	
		4-й	4-й
		<i>Семестр</i>	
		7-й	8-й
		<i>Лекції</i>	
		14 год.	8 год.
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		16 год.	-
		<i>Лабораторні</i>	
		-	-
		<i>Самостійна робота</i>	
		60 год.	82 год.
у т.ч. ІНДЗ*: не передбачено			
Форма підсумкового контролю: залік			

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основна мета вивчення курсу “Основи правознавства” – це формування у студентів базових знань з теорії правознавства, оволодіння студентами системою основних понять правознавства, засвоєння найважливіших положень окремих правових галузей та вироблення навичок їх застосування на практиці.

Завдання вивчення теорії правознавства, закономірностей та специфіки розвитку держави та права, основних положень Конституції України, які стосуються регламентування діяльності держави та організації суспільного життя, прав і обов'язків громадянина, ознайомлення з вузловими положеннями основних галузей права та їх застосуванням, а також ознайомити студентів із перспективами розвитку правової системи України у зв'язку із євроінтеграційними процесами. **Важливим завданням** є створення мотивації до самонавчання та особистісного розвитку.

Предмет вивчення розкривається в структурі курсу, що вміщує два модулі.

Допершого розділу включено питання, що охоплюють загальнотеоретичні поняття, принципи, функції та інші характеристики держави та права, законності та правопорядку, правопорушень та юридичної відповідальності, а також питання конституційного законодавства, що характеризують незалежність Української держави,

правовий статус особи, взаємовідносини держави і особи, процеси формування та функціонування органів держави.

Другий розділ охоплює питання окремих галузей українського права: цивільного, господарського, трудового, сімейного, житлового, фінансового, адміністративного та кримінального; законодавства про правоохоронні органи, судову систему, соціальне забезпечення та про підприємницьку діяльність.

Вивчення дисципліни «Основи правознавства» ґрунтується на базових знаннях, отриманих студентами у школі та їхньому життєвому досвіді. Курс тісно пов'язаний з низкою навчальних дисциплін, шкільними курсами історії та правознавства, знання змісту яких є корисним, а інколи й необхідним для розуміння та глибокого засвоєння принципів і норм національної системи права. У свою чергу курс «Основи правознавства» закладає ґрунт для вивчення студентами інших дисциплін (історія України, політологія, соціологія, основи підприємства, основи екології).

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних компетентностей:

а) інтегральна компетентність

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі політології при здійсненні професійної діяльності або у процесі навчання, щопередбачає застосування законів, теорій та методів політичної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

б) загальних

ЗК-7. Здатність і готовність особи до вироблення раціональних підстав, які надають світогляду цілісність, а пізнавальним і практичним зусиллям – спрямованість.

Результати навчання:

РН12. Доносити до респондента матеріал з певної проблематики доступно і зрозуміло.

РН14. Належно використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для своєї професійної діяльності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен знати:

- основні джерела та літературу з питань курс;
- передумови виникнення держави і права, теорії виникнення держави, форми держави;
- поняття та функції, систему, галузі та інститути права;
- систематизацію законодавства;
- основи конституційного, адміністративного, цивільного, господарського, сімейного, житлового, трудового та кримінального права;
- засвоїти вузлові поняття.

Студенти повинні сформувані чітке уявлення про структуру національної системи права, з'ясувати особливості предмету і методу регулювання провідних галузей права України та засвоїти їх фундаментальні положення.

Завданням навчальної дисципліни є також вироблення вмінь і навичок самостійного пошуку необхідних нормативно-правових актів та правильного їх використання.

Студент повинен вміти:

- орієнтуватися в основах права;
- застосовувати на практиці його основні норми;
- розуміти терміни;
- орієнтуватися у джерелах та літературі з питання та використовувати їх у повсякденному житті.

3. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I

Загальні положення курсу «Правознавство». Основи теорії держави і права. Поняття та ознаки держави, історичні типи, форми держави. Право в системі соціальних норм суспільства. Поняття, сутність, форми і функції права

ТЕМА 1. ПОНЯТТЯ, ПРЕДМЕТ І МЕТОДИ ПРАВОЗНАВСТВА ОСНОВНІ ЗАКОНОМІРНОСТІ ВИНИКНЕННЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА

Місце правознавства в системі суспільних наук. Поняття правознавства. Предмет науки правознавства. Структура науки правознавства. Функції науки правознавства. Методи науки правознавства.

Суспільство як система відносин індивідів та соціальних спільнот і їх організацій. Соціальні норми як регулятор людських стосунків в забезпеченні невід'ємних природних прав людини. Основні теорії походження держави – теологічна, патріархальна, договірна, теорія насильства, історико-матеріалістична. Формування політичної системи та виникнення правових норм. Право як засіб реалізації владної волі. Місце і роль правових норм в системі соціальних норм.

ТЕМА 2. СУТНІСТЬ, ОЗНАКИ, ФУНКЦІЇ, ТИПИ ТА ФОРМИ ДЕРЖАВИ

Держава: сутність, ознаки, місце в політичній системі суспільства. Функції держави, їх види, зміст та форми здійснення. Форми державного правління. Форми державного устрою. Політичні режими.

ТЕМА 3. ПОНЯТТЯ, ОЗНАКИ, СУТНІСТЬ ТА ФОРМИ ПРАВА

Поняття, ознаки та функції права. Система права, елементи системи права, їх співвідношення. Норма права. Структура норми права. Характеристика джерел права як зовнішньої форми його виразу.

ТЕМА 4. ПОНЯТТЯ, ОЗНАКИ І ВИДИ ПРАВОВІДНОСИН

Поняття, ознаки і види правовідносин. Структура правовідносин. Правосуб'єктність. Правоздатність, дієздатність та деліктоздатність. Юридичні факти, їх класифікація.

ТЕМА 5. ПРАВОМІРНА ПОВЕДІНКА, ПРАВОПОРУШЕННЯ І ЮРИДИЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

Правомірна поведінка, її сутність і види. Поняття та ознаки правопорушення. Склад правопорушення. Поняття, види і основні принципи юридичної відповідальності.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II

Основи конституційного права України. Основи адміністративного права України. Основи цивільного права України. Основи сімейного права України

ТЕМА 6. ЗАГАЛЬНА ТЕОРІЯ КОНСТИТУЦІЙНОГО ПРАВА УКРАЇНИ

Конституційне право, його структура і місце в системі права. Джерела конституційного права. Конституція як основний закон держави. Загальна характеристика Конституційного права України. Суб'єкти та об'єкти конституційно-правових відносин. Народовладдя в Україні та форми його здійснення. Конституційні права, свободи та обов'язки громадян України, гарантії їх дотримання.

ТЕМА 7. ЗАХИСТ ПРАВ ГРОМАДЯН ТА ОРГАНІЗАЦІЙ: ДІЯЛЬНІСТЬ СУДОВИХ ТА ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ. СУД І НОТАРІАТ. ПРОКУРАТУРА, АДВОКАТУРА ТА ІНШІ ПРАВООХОРОННІ ОРГАНИ

Система судових та правоохоронних органів України. Незалежність судових органів. Судовий захист прав громадян та організацій України. Здійснення правосуддя в Україні; поняття, принципи, основні завдання та ознаки. Система нотаріату. Прокуратура в системі забезпечення законності: поняття, система, основні завдання та функції. Адвокатура в Україні: поняття, основні завдання та функції. Поліція в Україні: поняття, основні завдання та функції. Служба безпеки України.

ТЕМА 8. ОСНОВИ ЦИВІЛЬНОГО ТА СІМЕЙНОГО ПРАВА

Загальна характеристика цивільного законодавства України. Цивільно-правові відносини, їх виникнення, зміна та припинення. Суб'єкти та об'єкти цивільно-правових відносин. Захист цивільних прав. Цивільно-правові договори та їх окремі види. Цивільно-правова відповідальність. Сімейний кодекс України, його характеристика. Умови й порядок одруження. Особисті й майнові права та обов'язки подружжя. Особисті й майнові права та обов'язки батьків і дітей

ТЕМА 9. ОСНОВИ ТРУДОВОГО ПРАВА УКРАЇНИ

Трудове законодавство України. Трудове право, як галузь права. Колективний договір та його зміст. Трудовий договір. Час роботи та відпочинку. Трудова дисципліна.

ТЕМА 10. ОСНОВИ АДМІНІСТРАТИВНОГО ТА КРИМІНАЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА

Кодекс України про адміністративні правопорушення. Адміністративні правопорушення: поняття та ознаки, склад. Адміністративна відповідальність: поняття та особливості. Кримінальний кодекс України, його загальна характеристика. Злочин: поняття та ознаки, склад. Стадії вчинення злочину. Кримінальна відповідальність та її підстави. Кримінальна відповідальність неповнолітніх.

Зразок структури (тут також 30 аудиторних 14 лекцій і 16 практичних. Лише у заочників 10 годин, Ви можете також зробити 10, но я Вам написала 8 годин)

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин									
	Усьо-го	Денна форма				Заочна форма				
		у тому числі				Усього	у тому числі			
		л	п/с	лаб	ср		л	п/с	лаб	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовий модуль 1. Соціологія сім'ї в системі соціологічної науки										
Тема 1. Історіографія становлення соціології сім'ї	22	4	4		14	22	2			20
Тема 2. Історичні зміни типів сімей	22	2	4		16	22	2			20
Разом за модулем 1	44	6	8		30	44	4			40
Змістовий модуль 2. Шлюб та розвиток шлюбних стосунків										
Тема 3. Характеристика шлюбу як соціального інституту.	22	4	4		14	22	2			20
Тема 4. Сучасні сімейні, шлюбні та статеві стосунки	24	4	4		16	24	4			20
Разом за модулем 2	46	8	8		30	46	6			40
Разом	90	14	16		60	90	10			80

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістовних модулів і тем	Кількість годин							
	разом	Очна форма			разом	Заочна форма		
		у тому числі				у тому числі		
		л	с/п	с.р.		Л	с/п	с.р.
1	2	3	4	5	6 3/5	3/5	3/5	3/5
Модуль 1								
<i>Змістовий модуль І Загальні положення курсу «Правознавство». Основи теорії держави і права. Поняття та ознаки держави, історичні типи, форми держави. Право в системі соціальних норм суспільства. Поняття, сутність, форми і функції права</i>								
ТЕМА 1. Поняття, предмет і методи правознавства Основні закономірності виник-	8	2	-	6	10	2	-	8

нення держави і права								
ТЕМА 2. Сутність, ознаки, функції, типи та форми держави	10	2	2	6	10	2	2	6
ТЕМА 3. Поняття, ознаки, сутність та форми права	8	4	2	2	10	2	2	6
ТЕМА 4. Поняття, ознаки і види правовідносин	10	2	-	8	10	2	-	8
ТЕМА 5. Правомірна поведінка, правопорушення і юридична відповідальність	10	4		6	10	2	-	8
Разом за ЗМ- I	46	14	4	28	40	10	4	36
Модуль 2								
<i>Змістовий модуль II. Основи конституційного права України. Судові та правоохоронні органи України. Основи цивільного та сімейного права України. Основи трудового права України. Основи екологічного, земельного та сільськогосподарського законодавства</i>								
ТЕМА 6. Загальна теорія конституційного права України	10	4	2	4	10	-	-	10
ТЕМА 7. Захист прав громадян та організацій: діяльність судових та правоохоронних органів. Суд і нотаріат. Прокуратура, адвокатура та інші правоохоронні органи.	8	2	-	6	10	-	-	10
ТЕМА 8. Основи цивільного та сімейного права	10	4	2	4	10	-	-	10
ТЕМА 9. Основи трудового права	6	2	-	4	10	-		10
ТЕМА 10. Основи адміністративного та кримінального законодавства	10	2	-	8	-	-	-	-
Разом за ЗМ- II	44	14	4	26	40	-	-	40
Разом	90	28	8	54	90	10	4	76

5. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Семінарські заняття не передбачені.

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

(ДОДАТОК 1)

№ з/п	Назва теми	очна	заочна
1.	ТЕМА 2. Сутність, ознаки, функції, типи та форми держави.	2	2
2.	ТЕМА 3. Поняття, ознаки, сутність та форми права	2	2
3.	ТЕМА 6. Загальна теорія конституційного права України	2	-
4.	ТЕМА 8. Основи цивільного та сімейного права	2	-
	РАЗОМ	16	8

6. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Лабораторні заняття не передбачені.

7. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Очна форма	Заочна форма
		Кількість годин	
1	ТЕМА 1. Поняття, предмет і методи правознавства Основні закономірності виникнення держави і права	6	10
2	ТЕМА 2. Сутність, ознаки, функції, типи та форми держави	6	8
3	ТЕМА 3. Поняття, ознаки, сутність та форми права	6	8
4	ТЕМА 4. Поняття, ознаки і види правовідносин	6	8
5	ТЕМА 5. Правомірна поведінка, правопорушення і юридична відповідальність	6	8
6	ТЕМА 6. Загальна теорія конституційного права України	6	10
7	ТЕМА 7. Захист прав громадян та організацій: діяльність судових та правоохоронних органів. Суд і нотаріат. Прокуратура, адвокатура та інші правоохоронні органи.	6	10
8	ТЕМА 8. Основи цивільного та сімейного права	6	10
9	ТЕМА 9. Основи трудового права	6	10
10	ТЕМА 10. Основи адміністративного та кримінального законодавства	6	-
	Разом	60	82

До самостійної роботи відноситься:

- [1] – підготовка до лекцій, практичних / семінарських занять, до поточних контролів за змістовними модулями
- [2] – написання рефератів та підготовка презентації до захисту
- [3] – виконання практичних вправ

9. Методи навчання

У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання:

- словесні методи: лекція, розповідь, бесіда, пояснення, дискусія, обговорення проблемних ситуацій;
- наочні методи: мультимедійна презентація;
- практичні методи: вирішення практичних задач, виконання ситуаційних вправ та обговорення проблемних ситуацій.

10. Форми контролю і методи оцінювання (у т.ч. критерії оцінювання результатів навчання)

Поточний контроль:

- усний контроль: індивідуальне / фронтальне опитування за питаннями відповідної теми, оцінювання виконання рефератів (оцінювання доповіді та презентації);
- письмовий контроль: оцінювання вирішення практичних задач, оцінювання вирішення ситуаційних вправ та проблемних ситуацій;
- тестовий контроль: оцінювання поточного тестування за темами.

Періодичний контроль:

- тестовий контроль: оцінювання контрольних робіт за змістовими модулями (тестування).

Підсумковий контроль: залік.

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти за різними видами роботи

Вид роботи	Кількість балів
Поточний контроль:	
- Опитування за питаннями відповідної теми на практичному занятті, участь здобувачів в обговоренні проблемних питань	від 0 до 2
- Виконання рефератів за однією із запропонованих тем: доповідь та демонстрація презентації	від 0 до 3
- Письмові завдання: вирішення практичних задач, ситуаційних вправ та проблемних ситуацій, складання таблиць	від 0 до 5
- Поточне тестування за темами	від 0 до 3
Періодичний контроль:	
- Контрольна робота за змістовними модулями у формі тестування	Від 0 до 20

Вид роботи	Бали	Критерії оцінювання
Опитування за питаннями відповідної теми на практичному	0 балів	Здобувач не бере участь у практичному занятті, є лише спостерігачем; ніколи не виступає і не задає питання, незацікавлений у вивченні матеріалу; дає неправильні відповіді на запитання, показує незадовільне знання понятійного апарату і літературних джерел.

занятті, участь здобувачів в обговоренні проблемних питань	1 бал	Здобувач іноді бере участь в практичному занятті; частково виступає і задає питання; допускає помилки під час відповідей на запитання; показує пасивну роботу на практичних заняттях; показує фрагментарні знання понятійного апарату і літературних джерел; показує невміння публічно представляти матеріал.
	2 бали	Здобувач бере активну участь у практичному занятті; демонструє глибокі знання, дає повні та детальні відповіді на запитання; бере активну участь у обговоренні проблемних питань, користується додатковою навчально-методичною та науковою літературою; вміє сформулювати своє ставлення до певної проблеми; висловлює власні міркування, наводить доцільні приклади; вміє знаходити найбільш адекватні форми розв'язання суперечностей; здатний публічно представити матеріал.
Виконання рефератів за однією із запропонованих тем: доповідь та демонстрація презентації	0 балів	Не зараховуються реферати (доповіді) та презентації, які виконані не самостійно або запозичені з мережі Інтернет. Доповідь та презентація виконані самостійно, проте не опрацьована актуальність теми, теоретичний аналіз дано описово, змістовний матеріал представлений схематично, у висновку сформульовані загальні висновки (або вони взагалі відсутні), тема не розкрита, робота не відповідає вимогам.
	1 бал	Доповідь та презентація виконані самостійно, оформлення відповідає вимогам із незначними порушеннями, опрацьована актуальність теми, теоретичний аналіз містить неточності, але усно здобувач пояснює матеріал впевнено і за допомогою викладача виправляється, змістовний матеріал представлений добре, у висновку сформульовані загальні висновки, тема загалом розкрита із незначними прогалинами, інформація у презентації подана з посиланням на джерела, однак вони оформлені із помилками.
	2 бали	Доповідь та презентація виконані самостійно, оформлення відповідає вимогам, опрацьована актуальність теми із зазначенням невирішених раніше аспектів, теоретичний аналіз ґрунтовний та самостійний, здобувач усно та без допомоги викладача пояснює матеріал, змістовний матеріал представлений добре, у висновку сформульовані самостійні висновки, тема загалом розкрита, інформація у презентації подана із використанням самостійно розроблених схем, малюнків, графіків, містить посилання на джерела, які відповідно оформлені та є актуальними.
	3 бали	Доповідь та презентація виконані самостійно та оригінально, оформлення відповідає вимогам, актуальність теми повністю розкрита із зазначенням невирішених раніше аспектів, правильно визначені об'єкт і предмет, гіпотеза власного дослідження, метод відповідає тематиці та поставленій задачі, теоретичний аналіз ґрунтовний та самостійний, здобувач вільно презентує матеріал; зміст презентації не перевантажений слайдами з текстовим матеріалом; у висновку сформульовані самостійні ґрунтовні судження, підкріплені фактичними доказами та розрахунками, інформація на слайдах подана переважно схематично із використанням самостійно розроблених малюнків, графіків, містить посилання на джерела, які відповідно оформлені та є актуальними.
Письмові завдання:	0 балів	Здобувач практичну задачу, ситуаційну вправу, проблемну ситуацію не виконав.

розв'язання практичних задач, ситуаційних вправ та проблемних ситуацій, складання таблиць	1 бал	Здобувач виконав практичну задачу, розв'язав ситуаційну вправу, проблемну ситуацію, але недостатньо розкрив сутність, допускаючи при цьому суттєві неточності; відсутні сформовані уміння та навички дослідження і обґрунтування висновків; використано обмежену кількість джерел.
	2 бали	Здобувач виконав практичну задачу, розв'язав ситуаційну вправу, проблемну ситуацію, але демонструє фрагментарні знання предмету вивчення і дослідження, має ускладнення щодо виділення суттєвих його ознак, виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків; використано обмежену кількість джерел.
	3 бали	Здобувач виконав практичну задачу, розв'язав ситуаційну вправу, проблемну ситуацію, у повній мірі демонструє знання предмету вивчення, чітко описує суттєві його ознаки, виявляє причинно-наслідкові зв'язки і формулює висновки; вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу; окрім рекомендованої літератури використовує додаткову, демонструє знання змісту відповідних нормативно-правових актів.
	4 бали	Здобувач виконав практичну задачу, розв'язав ситуаційну вправу, проблемну ситуацію, у повній мірі обґрунтовує обрані методи та інструменти дослідження, повно і чітко представляє основні теоретичні поняття для аналізу практичного матеріалу; в аналітичній / розрахунковій частині надає повноцінний аналіз проблеми, що досліджується, її всебічне висвітлення, у висновку формулює розгорнуті висновки, окрім рекомендованої літератури використовує додаткову, демонструє знання змісту відповідних нормативно-правових актів.
	5 балів	Здобувач виконав практичну задачу, розв'язав ситуаційну вправу, проблемну ситуацію, у повній мірі демонструє володіння навичками наукового дослідження; виявляє самостійність у підборі, аналізі та узагальненні відповідної статистичної та аналітичної інформації; із розглянутої проблеми робить чіткі вірні висновки. Здобувач виконує задачу, розв'язує ситуаційну вправу, проблемну ситуацію з творчим підходом, використовуючи нешаблонні фрази, демонструє розгорнуте, цікаве бачення, яке відрізняється власними роздумами, висновками; окрім рекомендованої літератури використовує додаткову, демонструє знання змісту відповідних нормативно-правових актів.
Поточне тестування за темами	0 балів	Тестування не виконано.
	1 бал	Тестування виконано в повному обсязі, не менш ніж 33% відповідей є правильними, відповіді на відкриті питання - не логічні, з явними суттєвими помилками у визначеннях.
	2 бали	Тестування виконано в повному обсязі, не менш ніж 66% відповідей на запитання є правильними, відповіді на відкриті питання - загалом правильні, проте наявні деякі помилки у визначеннях.
	3 бали	Тестування виконано в повному обсязі, всі 100% відповідей на запитання є правильними, відповіді на відкриті питання – повні та обґрунтовані.
Контрольна робота за змістовними модулями у формі тестування	0 балів	Відповідь на запитання неправильна.
	0,8 бали	Відповідь на запитання правильна.

11. Питання для підсумкового контролю

1. Поняття та основні ознаки держави.
2. Функції держави.
3. Класифікація держав за їх формою.
4. Механізм держави.
5. Правова держава і громадянське суспільство.
6. Поняття та основні ознаки права.
7. Поняття та види соціальних норм.
8. Норма права: поняття, структура і види.
9. Правовідносини та їх склад.
10. Система права та система законодавства.
11. Закони і підзаконні нормативні акти.
12. Правопорушення: поняття, склад і види.
13. Юридична відповідальність та її види.
14. Конституція України: загальна характеристика.
15. Конституційні права, свободи та обов'язки людини і громадянина, гарантії їх дотримання.
16. Громадянство України.
17. Виборче право та виборча система в Україні.
18. Правовий статус народного депутата України.
19. Правовий статус Президента України.
20. Верховна Рада України. Законодавчий процес.
21. Кабінет Міністрів України: склад, порядок формування, повноваження.
22. Місцеві державні адміністрації.
23. Поняття і система органів місцевого самоврядування.
24. Система судів загальної юрисдикції в Україні. Конституційний Суд України.
25. Суб'єкти та об'єкти цивільних правовідносин. Цивільні право- і дієздатність.
26. Правочини. Поняття договору і його види.
27. Форми власності. Захист права власності.
28. Спадкування за законом і заповітом.
29. Право громадян на житло і форми його реалізації.
30. Договір житлового найму. Права та обов'язки власників та наймачів житлового приміщення. Відповідальність наймача за невиконання договору житлового найму. Приватизація державного житлового фонду.
31. Шлюб. Умови і порядок укладання шлюбу. Шлюбний контракт.
32. Особисті та майнові права і обов'язки подружжя.
33. Припинення шлюбу та визнання його недійсним.
34. Права та обов'язки матері, батька та дитини. Права та обов'язки інших членів сім'ї та родичів.

12. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (Додаток 2)

Залік

Поточний та періодичний контроль				Сума балів
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2		
T02	T03	T06	T08	
0-15	0-15	0-15	0-15	0-60
Контрольна робота * за змістовним модулем 1: 0-20		Контрольна робота * за змістовним модулем 2: 0-20		0-40
Разом балів				0-100

* Примітка: Контрольна робота за змістовним модулем здійснюється у формі тестових завдань після завершення вивчення навчального матеріалу кожного змістового модуля. Тестові завдання для контрольних робіт складаються з 25 тестових завдань і відповідають змісту навчального матеріалу відповідного змістовного модуля. За кожну правильну відповідь на одне тестове завдання здобувач отримує 0,8 балів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для заліку
90 - 100	A	зараховано
85 - 89	B	
75 - 84	C	
70 - 74	D	
60 - 69	E	
35 - 59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0 - 34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти

Оцінка за національною шкалою	100 бальна шкала / Оцінка ECTS	Теоретична підготовка	Практична підготовка
Зараховано	90 – 100 / A	Здобувач у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, розгорнуто, обґрунтовано та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей. Здобувач демонструє чітке знання відповідних категорій, їх змісту, розуміння їх взаємозв'язку, правильно формулює тлумачення відповідних понять, демонструє знання змісту передбачених програмою нормативно-правових актів, робить	Здобувач може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання практичних завдань, виконує практичні завдання не передбачені навчальною програмою, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, проявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань при

		самостійні висновки. Здобувач вміє виявляти причинно-наслідкові зв'язки, самостійно знаходити додаткову інформацію та використовувати її для реалізації поставлених завдань, вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення знань.	самостійній роботі.
Зараховано	85 – 89 / В	Здобувач достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу, застосовує знання для розв'язання стандартних ситуацій, самостійно аналізує, узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає неточності, які не є суттєвими для характеристики предмету питання та не впливають істотно на загальну характеристику того чи іншого явища (поняття).	Здобувач має стійкі навички виконання практичних завдань, правильно вирішує більшість практичних завдань.
	75 – 84 / С	Здобувач виявляє загалом високий рівень знань щодо всієї програми навчальної дисципліни, на достатньому рівні володіє навчальним матеріалом, застосовує знання для розв'язання стандартних ситуацій, але не вміє самостійно аналізувати деякі питання, не повністю переконливо аргументувати свої відповіді, допускає незначні неточності.	Здобувач за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою навчальної дисципліни.
Зараховано	70 – 74 / D	Здобувач володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків. Здобувач знає основні поняття навчального матеріалу, але має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого та під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків та формулювання висновків.	Здобувач має елементарні навички виконання практичних завдань, правильно вирішує лише половину практичних завдань.
	60 – 69 / Е	Здобувач не повною мірою розуміє предмет навчальної дисципліни, наявні недоліки у розкритті змісту понять, категорій, закономірностей, назв та змісту нормативно-правових актів. Здобувач надає нечіткі	Здобувач може використовувати знання лише в стандартних практичних ситуаціях, має нестійкі навички виконання практичних завдань, робить

		характеристики відповідних явищ, викладає свої думки з істотним порушенням логіки подання матеріалу.	багато суттєвих помилок.
Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	35 – 59 / FX	Здобувач не правильно розкриває сутність базових питань навчальної дисципліни, допускає суттєві змістовні помилки, володіє навчальним матеріалом поверхнево й фрагментарно, безсистемне виокремлює випадкові ознаки вивченого, не вміє сформулювати свою думку та викласти її в логічній послідовності, робити узагальнення та висновки.	Здобувач здатний виконати лише окремі практичні завдання за допомогою викладача. У здобувача відсутні сформовані уміння та навички.
Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	0 – 34 / F	Здобувач не знає основних положень навчальної дисципліни, не володіє навчальним матеріалом.	Здобувач виконує лише елементи практичних завдань, погребує постійної допомоги викладача.

13. Навчально-методичне забезпечення

- робоча програма навчальної дисципліни;
- опорний конспект лекцій;
- мультимедійні презентації;
- роздатковий ілюстративний матеріал (приклади документів);
- тестові завдання.

14. Рекомендована література

Законодавчі та нормативні документи:

1. Питання навчання студентів та аспірантів, стажування наукових і науково-педагогічних працівників у провідних вищих навчальних закладах та наукових установах за кордоном: постанова Кабінету Міністрів України від 13.04.2011 р. № 411. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/411-2011-%D0%BF>.

2. Про авторське право і суміжні права : закон України від 23.12.1993 р. № 3792-XII. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3792-12/print1217856518710949>.

3. Про вищу освіту : закон України від 01.07.2014 № 1556-VII. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18/page>.

4. Про впорядкування транслітерації українського алфавіту латиницею : постанова Кабінету Міністрів України від 27.01.2010 р. № 55. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/55-2010-%D0%BF>.

5. Про встановлення іменних стипендій Верховної Ради України для найталановитіших молодих учених: постанова Кабінету Міністрів України від 16.03.2007 р. №774-V. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/774-16>.

6. Про гранти Президента України для обдарованої молоді : указ Президента України від 02.08.2000 р. № 945/2000. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/945/2000>.

7. Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій : Закон України від 14.09.2006 р. № 143-V. URL:<http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/143-16>.

8. Про Державну премію України в галузі освіти : указ Президента України від 30.09.2010 р. № 929/2010. URL:<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/929/2010>.

9. Про доступ до публічної інформації : закон України від 13.01.2011 р. № 2939-VI. URL:<http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>

10. Про затвердження Положення про порядок призначення академічних стипендій Президента України студентам вищих навчальних закладів та аспірантам: постанова Кабінету Міністрів України від 28.10.1994 р. № 744. URL:<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/744-94-%D0%BF>.

11. Про інформацію : Закон України від 02.10.1992 р. № 2657-XII. URL:<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>.

12. Про наукову і науково-технічну діяльність : Закон України від 13.12.1991 р. № 1977-XII. URL:<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1977-12/page>.

13. Про Премію Верховної Ради України найталановитішим молодим ученим в галузі фундаментальних і прикладних досліджень та науково-технічних розробок: постанова Кабінету Міністрів України від 16.03.2007 р. № 775-V. URL:<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/775-16>.

14. Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки : закон України від 11.07.2001 р. № 2623-III. URL:<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2623-14>.

15. Положення про Національний репозитарій академічних текстів: постанова Кабінету Міністрів України від 19.07.2017 р. № 541. URL:<http://www.kmu.gov.ua/control/uk/cardnpd?docid=250156682>.

16. Про державну таємницю : закон України від 21.01.1994 р. № XII. URL:<http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/3855-12/print1217856518710949>.

17. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV. URL:<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.

18. Кодекс України про адміністративні правопорушення : кодекс від 07.12.1984 р. № 8073-X. URL:<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>.

Основна література:

1. Андрущенко В. П., Губерський Л. В., Михальченко М. І. Соціальна філософія. Історія, теорія, методологія: підручник. Вид. 4-те, вип. та доп. Київ: Юрінком Інтер, 2016. 552 с.

2. Балинська Семіотика права: монографія. Львів: ЛьвДУВС, 2013. 416 с.
3. Боняк В.О. Органи охорони правопорядку України в сучасному вимірі: конституційноправовий аспект: монографія. Дніпропетровськ: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, Ліра, 2015. 372 с.
4. Герасіна Л. М. Громадянське суспільство: ренесанс ідеї та новітні практики. Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. 2017. Вип. 38. С. 7–12.
5. Гураленко Н.А. Стилі юридичного мислення: компаративістський підхід. Порівняльно-аналітичне право. 2013. № 3-2. С. 359-363.
6. Дудченко В.В., Аракелян М.Р., Завальнюк В.В. Герменевтика права: розвиток юриспруденції: навчальний посібник. Київ: Фенікс, 2014. 184 с.
7. Жаровська І. М., Ортинська Н. В., Шай Р.Я. Правова глобалізація: монографія. Львів, 2016. 188 с.
8. Загальна теорія права: підручник / за заг. ред. М. І. Козюбри. К.: Ваіте, 2015. 391 с.
9. Кельман М. С., Котуха О. С., Коваль І. М.. Загальна теорія держави і права: підручник/ за заг. ред. доктора юридичних наук, професора М. С. Кельмана. Тернопіль, 2018. 804 с.
10. Кучук А.М. Основи теорії правового поліцентризму: монографія. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ; Ліра ЛТД, 2017. 312 с.

Додаткова:

1. Балинська О.М. Семіотика права як філософсько-правова парадигма: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня докт. юрид. наук: спец. 12.00.12 "Філософія права". Львів, 2013. 23 с.
2. Бачинський Т.В. Формування основ правового світогляду та правової культури шкільної молоді (філософсько-правовий вимір): автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.12 "Філософія права". Львів, 2013. 18 с.
3. Боднарчук М.М. Свобода і відповідальність у правоохоронній діяльності: філософсько-правовий аналіз: автореф. Дис. На здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.12 «Філософія права». Львів, 2015. 17 с.
4. Бокало Н.І. Формування і розвиток ідеї рівності в праві: філософсько-правовий вимір: автореф. дис. канд. юрид. наук: спец. 12.00.12 «Філософія права». Львів, 2014. 18 с.
5. Бортняк А.Ф. Психосеміотика правовідносин: філософсько-правовий підхід: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.12 "Філософія права". Львів, 2014. 18 с.
6. Валах В. В. Доктринальне та правозастосовне визначення підстав правонаступництва. Цивілістика. № 6. 2015. С. 53-57.
7. Васильчук В.О. Справедливість як категорія права : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.12 "Філософія права". Львів, 2013. 22 с.
8. Гелеш А.І. Формування та розвиток ідеї гуманізму в права: філософсько-правовий аспект: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спеціальність 12.00.12 «Філософія права». Львів, 2016. 16 с.
9. Костицький М. В., Кушакова-Костицька Н. В. Лінгвістика як методологія юриспруденції. Українська мова в юриспруденції: стан, проблеми, перспективи: ма-

теріали XV Всеукр. наук.-практ. конф. з проблем розвитку та функціонування державної мови (Київ, 28 листопада 2019 р.). Київ: НАВС, 2019. Ч.1. С. 12-14.

10. Кучук А.М. Феномен правового полі центризму: загальнотеоретичний і методологічний аспекти: автореф. дис. ... докт. юрид. наук: 12.00.01. Івано-Франківськ, 2017. 36 с.

11. Козенко Ю.О. Правова поведінка особи: аксіологічнонормативна детермінація: дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.12 "Філософія права". Львів, 2012. 193 с.

12. Литвинов О.М. Право як феномен культури: спроба філософського осмислення: монографія. Луганськ: Янтар, 2014. 800 с.

13. Майданик Р. Вчення про методологію приватного (цивільного) права України. Загальні положення. Право України. 2019. Вип. 1. С. 58–74.

14. Сердюк І. А. Інтерпретація поняття «методологічний підхід» у сучасній правничій науці. Науковий вісник ДУ ВС. 2018. № 4. С. 52-58.

15. Сливка С.С., Гарасимів Т.З., Романова А.С., Чорнобай О.Л. Предметна першість у юридичній науці: монографія. Львів: Ліга-прес, 2015. 360 с.

16. Стовба О.В. Право і час: монографія. Харків: Тім Пабліш Груп, 2016. 368 с.

17. Шутак І. Юридична техніка як сфера наукових знань і навчальна дисципліна. Вісник Національної академії правових наук України. 2013. № 3 (74). С. 81-86.

18. Tyler, Tom, Methodology in Legal Research (December 12, 2017). Utrecht Law Review, Vol. 13. No. 1 3. P. 130–141, 2017. Available at SSRN. URL: <https://ssrn.com/abstract=3128268>

19. The Value of Systematic Content Analysis in Legal Research. Maryam Salehijam. International Journal of Law. Volume 3; Issue 5; September 2017. P. 128–130.

15. ЕЛЕКТРОННІ ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Офіційний сайт Верховної Ради України – <http://zakon.rada.gov.ua/>
2. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України – <http://mon.gov.ua/>
3. Урядовий портал – www.kmu.gov.ua
4. European Court of Human Rights – <http://www.echr.coe.int/>
5. Голос України – www.golos.com.ua
6. Урядовий кур'єр – <http://www.ukurier.gov.ua/>
7. Офіційний вісник України – <http://ovu.com.ua/>
8. Інформаційно-пошукова система МЕГА-НАУ – <http://www.nau.kiev.ua>
9. Інформаційно-правова система ЛІГА:ЗАКОН – www.ligazakon.ua/
10. Косультативно-правова система «Інфодиск» – <http://www.infodisk.com.ua>
11. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського – <http://www.nbuv.gov.ua/>
12. Наукова бібліотека ОНУ – <http://www.lib.onu.edu.ua>
13. Наукова бібліотека ім. М. Максимовича Київського національного університету імені Тараса Шевченка – <http://lib-gw.univ.kiev.ua/>
14. Бібліотека юриста – <http://www.lawbook.org.ua>
15. Інтернет-видання «Юриспруденція он-лайн» – <http://www.lawyer.org.ua/>
16. Український юрист. Журнал сучасного правника
<http://www.ukrjurist.com/>

17. Юридична газета Online – <http://www.yur-gazeta.com/>
18. Центр навчальної літератури – <http://culonline.com.ua/>
19. Registering a Domain Name – <http://www.nplu.kiev.ua/>

ДОДАТКИ

Додаток 1

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 1

Тема 2. Сутність, ознаки, функції, типи та форми держави

I. Розгляд теоретичних питань

1. Поняття та сутність держави.
2. Ознаки держави та їх характеристика.
3. Функції держави.
4. Типи та форми держави.

II. Письмові завдання

Розпочніть роботу із впорядкування словника термінів і основних понять з курсу дисципліни. Ведіть словник упродовж усього періоду вивчення курсу.

Ознайомтеся із наявною в бібліотеці літературою з курсу. Ознайомтеся із електронними джерелами інформації наявними у доступі.

Ознайомтеся із нормативно-правовими актами.

III. Перевірка знань у формі тестування

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 2

Тема 3. Поняття, ознаки, сутність та форми права

I. Розгляд теоретичних питань

1. Поняття та сутність права.
2. Ознаки права та їх характеристика.
3. Функції права.
4. Форми права.

II. Письмове завдання

Видатні вчені, які займалися осмисленням поняття та сутності права та форм права. (Скласти таблицю).

III. Перевірка знань у формі тестування.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 3

Тема 6. Загальна теорія конституційного права України

I. Розгляд теоретичних питань

1. Поняття конституційного права.
2. Джерела правового регулювання конституційного права України та їх характеристика.
3. Конституція України.
4. Права, свободи та обов'язки людини та громадянина та їх характеристика.

II. Перевірка знань у формі тестування.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 4

Тема 8. Основи цивільного та сімейного права України

I. Розгляд теоретичних питань

1. Поняття цивільного права України
2. Принципи цивільного права України
3. Джерела правового регулювання цивільного права України.
4. Цивільний кодекс України та його характеристика.
5. Основні інститути цивільного права України та їх характеристика.
6. Поняття сімейного права України та його характеристика.
7. Характеристика Сімейного кодексу України.
8. Основні інститути сімейного права України

II. Письмове завдання

Скласти порівняльно-правову таблицю інститутів цивільного та сімейного права України.

III. Перевірка знань у формі тестування.

Додаток 3

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти за результатами поточного, періодичного та підсумкового контролю

Теми практичних занять	Кількість балів за вид роботи	Разом балів
Змістовий модуль 1		
ТЕМА 2. Сутність, ознаки, функції, типи та форми держави.	0 – 5 (опитування) 0 – 5 (письмове завдання) 0 – 5 (поточне тестування)	0 – 15
ТЕМА 3. Поняття, ознаки, сутність та форми права	0 – 5 (опитування) 0 – 5 (письмове завдання) 0 – 3 (поточне тестування)	0 – 15
Контрольна робота за змістовним модулем 2 (тестування)	0 – 20	0 – 20
Змістовий модуль 2		
ТЕМА 6. Загальна теорія конституційного права України	0 – 5 (опитування) 0 – 5 (письмове завдання) 0 – 3 (поточне тестування)	0 – 15
ТЕМА 8. Основи цивільного та сімейного права	0 – 5 (опитування) 0 – 5 (письмове завдання) 0 – 3 (поточне тестування)	0 – 15
Контрольна робота за змістовним модулем 2 (тестування)	0 – 20	0 – 20
Загалом сума балів		0 – 100